

Skriftlig redegørelse

(Redegørelsen er optrykt i den ordlyd, hvori den er modtaget)

Redegørelse af 8/12 98 om reduktion af ventetider i retssystemet.
(Redegørelse nr. R 9)

Justitsministeren (Frank Jensen):

1. INDLEDNING

Et velfungerende domstolssystem er af fundamental betydning i et retssamfund. Adgangen til at få retstvister afgjort på en betryggende og hurtig måde spiller i den forbindelse en afgørende rolle. Borgernes tillid til domstolene er ikke alene knyttet til retfærdighed i konfliktløsningen, men også til at sager bliver behandlet og afgjort inden for rimelig tid.

Det har gennem flere år været et problem for domstolene at kunne afgøre en række sager inden for acceptable tidsmæssige rammer. Ventetiderne i de to landsretter og Højesteret er ikke tilfredsstillende. Generelt set er ventetiderne ved byretterne tilfredsstillende, men der er store variationer ved de enkelte embeder.

Justitsministeriet lægger af retssikkerhedsmæssige grunde vægt på, at ventetiderne ved domstolene nedbringes. Det er ikke alene et spørgsmål om ressourcer til domstolene, men også et spørgsmål om domstolenes struktur, organisation samt rammerne for processtyringen.

Der er allerede iværksat en lang række initiativer med det sigte at nedbringe ventetiderne. Desuden er der taget skridt til flere større reformarbejder, hvis gennemførelse vil strække sig over de kommende år. Initiativerne har hver især - på kortere eller længere sigt - betydning for domstolenes muligheder for en effektiv og smidig sagsafvikling, der samtidig er retssikkerhedsmæssig betryggende og tillidsskabende hos domstolenes brugere.

I overensstemmelse med statsministerens tilkendegivelse i åbningstalen i Folketinget (skriftlig del) den 6. oktober 1998 redegøres der i det følgende for ventetidernes udvikling gennem de senere år og for Justitsministeriets initiativer på området.

2. DOMSTOLENES BERAMMELSESTIDER

Den såkaldte berammelsestid har karakter af ren ventetid, idet det er den tid, man må vente for at en sag, hvis forberedelse er afsluttet, kan blive domsforhandlet.

Civile sager forberedes af parterne, der derfor i høj grad har indflydelse på forberedelsens varighed. Dommerne har visse instrumenter til at styre sagsgangen og fremskynde denne. I straffesager er der ingen forberedelsesfase, efter at sagen er modtaget af retten. Som udgangspunkt vil en straffesag - i hvert fald når den foregår i byretten - derfor kunne berammes til domsforhandling, når anklageskriftet modtages af retten.

Justitsministeriet har siden midten af 80'erne løbende indhentet oplysninger om berammelsestiderne ved byretterne, og i de senere år også oplysninger om berammelsestiderne ved de overordnede retter.

2.1. Byretterne

Berammelsestiderne for civile sager og straffesager har siden 1986, hvor Justitsministeriet systematisk begyndte at indhente oplysninger om byretternes berammelsestider, næsten konstant udviklet sig i nedadgående retning, jf. bilag 1a og bilag 1b.

Den gennemsnitlige berammelsestid for civile sager ved byretterne er for tiden omkring 1 - 1½ måned. For straffesager, hvor den tiltalte er varetægtsfængslet, er berammelsestiden 9 - 15 dage, og i andre straffesager 1 - 1½ måned.

Selv om der er variation med hensyn til berammelsestidens længde ved de enkelte embeder, viser den seneste opgørelse pr. 1. august 1998, at kun enkelte byretter har berammelsestider, der overstiger 60 dage.

2.2. Landsretterne

I Østre Landsret har de gennemsnitlige berammelsestider for civile sager, når bortses fra ægteskabssager, generelt været stigende fra ca. 6 måneder i 1994 og op til ca. 10 måneder i 1997. Der er sket et fald i 1998, og den gennemsnitlige berammelsestid i andet halvår af 1998 er ca. 8 måneder. I ægteskabssager har berammelsestiden i samme periode ligget på ca. 2 - 3 måneder. I straffesager har berammelsestiden ligget nogenlunde konstant på ca. 2½ - 3 måneder. Udviklingen i forberedelses-, berammelses- og gennemløbstider i civile sager og straffesager